

FAGFORBUNDET

Uttalelse fra landsstyret 18. september 2014

TISA en trussel mot velferden!

TISA er den siste i rekken av frihandelsavtaler. Når WTO- og GATS-avtalene ikke har maktet å åpne for handel med tjenester fullt ut, har 50 stater nå startet nye, hemmelige forhandlinger om Trade In Services Agreement (TISA). Disse i hovedsak rike landene – Norge inkludert – representerer omtrent 70 prosent av alle tjenester i verden.

Målet er å gi internasjonale selskaper enklere tilgang til tjenester i hele frihandelsområdet. De tjenestene som betyr mest for vanlige folk, de offentlige velferdstjenestene, står i stor fare for å bli åpnet enda videre for profittjagende storselskaper innen for eksempel sosialtjenester og infrastruktur som vann og renovasjon. Helse og utdanning skal ifølge Utenriksdepartementet være unntatt.

En åpning er også en trussel mot alle som jobber i tjenestesektoren, da nasjonalstatene kan bli tvunget til å avvikle lover som kan betraktes som handelshindringer. Reguleringer av arbeidsmiljø og miljø er eksempel på slike hindringer. Intensjonen er at stater kan bli erstatningspliktig overfor selskaper som taper penger på nye reguleringer som innføres.

I tillegg er forpliktelsene i avtalen irreversible. Man bruker begrepet skralle om forpliktelsene, en kan bare skru til med mer liberalisering, man kan ikke reversere forpliktelser man har inngått. Dette vil umuliggjøre nye regjeringskonstellasjoner å rette opp politikk som åpner for privatisering og konkurranseeksponering og selvfølgelig da undergrave vår demokratiske rett til å føre en nasjonal politikk.

TISA vil regulere mulighetene til å regulere. Avtalen innebærer at en allerede ved underskrift må detaljert beskrive hvilke tjenester en vil unnta fra den fri markeds konkurransen. Prinsippet "list it or lose it" innebærer at tjenesten for all framtid vil være åpen for fri konkurranse. Nye tjenester som kommer etter signering av avtalen, kan heller ikke unntas fra fri konkurranse.

TISA er en trussel mot demokratiet.

For det første føres forhandlingene i ytterste hemmelighet. Det er ingen debatt om innholdet i forhandlingene. Fagforbundet krever full åpenhet om og innsyn i forhandlingene.

For det andre forhindrer det framtidige regjeringer fra å føre en annen politikk enn den regjering som "tilfeldigvis" satt ved makta da avtalen ble undertegnet.

For det tredje overfører den makt fra valgte politikere til storselskapene ved at disse kan gjøre lovgiverne økonomisk ansvarlig for reguleringer som blir demokratisk vedtatt og reduserer deres profit.

For det fjerde gjør dette det umulig å innføre forbedringer av velferd, miljø, arbeidsmiljø, forbrukerrettigheter og lignende da det blir betraktet som handelshindringer.

Fagforbundets landsstyre avviser TISA og krever en brei demokratisk behandling og debatt før noen så vidtrekkende avtale kan signeres. Avtalen fortjener en like brei debatt som vi hadde om EU-medlemskapet!